

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังมีรายละเอียดคือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการยอมรับตามอำนาจของผู้ช่วยผู้บริหารและครูอาจารย์ตามการรับรู้ของผู้ช่วยผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหารกับการยอมรับตามอำนาจของผู้ช่วยผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

การใช้อำนาจของผู้บริหารกับการยอมรับตามอำนาจของผู้ช่วยผู้บริหารและครูอาจารย์ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและครูอาจารย์ไม่แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 56 คน
 - 1.2 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 224 คน
 - 1.3 ครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 9,484 คน
- รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 9,764 คน

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย

- 2.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรจากตารางการสุ่มของ Yamane (1973) ที่ให้หน้าจำนวนประชากรมาเป็นกลุ่มตัวอย่างได้โดยไม่ต้องสุ่ม เมื่อจำนวนประชากรต่ำกว่า 500 ดังนั้นที่จำนวนประชากร 56 คน จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร 56 คน
- 2.2 กลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรจากตารางการสุ่มของ Yamane (1973) ที่ให้หน้าจำนวนประชากรมาเป็นกลุ่มตัวอย่างได้โดยไม่ต้องสุ่ม เมื่อจำนวนประชากรต่ำกว่า 500 ดังนั้นที่จำนวนประชากร 224 คน จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร 224 คน
- 2.3 กลุ่มครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรจากตารางการสุ่มของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ $\pm 5\%$ ที่ประชากร 9,484 คน ได้ขนาดตัวอย่างประชากร 385 คน จากนั้นทำการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรต่อโรงเรียนโดยการเทียบอัตราส่วนจากตารางการสุ่มของ Yamane แล้วทำการสุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 665 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด คือ

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ เสือกตอบ
(Check List) จำนวน 4 ข้อ คือ เพศ อายุ วุฒิสูงสุด และประสบการณ์บริหาร

ตอนที่ 2 การใช้อำนาจตามการรับรู้ของผู้บริหาร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 54 ข้อคำถาม โดยมีจำนวนข้อคำถามและ เลขที่
ข้อคำถามแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนข้อคำถามและ เลขที่ข้อคำถามการใช้อำนาจแต่ละประเภท

ประเภทของอำนาจ	จำนวนข้อคำถาม	เลขที่ข้อคำถาม
1. อำนาจจากการบังคับ	9	1 - 9
2. อำนาจตามกฎหมาย	6	10 - 15
3. อำนาจความเชี่ยวชาญ	8	16 - 23
4. อำนาจการให้รางวัล	7	24 - 30
5. อำนาจอ้างอิง	8	31 - 38
6. อำนาจข่าวสารข้อมูล	8	39 - 46
7. อำนาจการเชื่อมโยง	8	47 - 54

ในแต่ละข้อคำถาม ได้กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกได้ เป็น 5 ระดับ คือ

คะแนน 4 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนน 3 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมาก

คะแนน 2 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

คะแนน 0 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติ

2.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ช่วยผู้บริหารและครูอาจารย์
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบเลือกตอบ
(Check List) จำนวน 4 ข้อ คือ เพศ อายุ จุดสูงสุด และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 การยอมรับอำนาจตามการรับรู้ของผู้ช่วยผู้บริหารและครูอาจารย์
มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 54 ข้อคำถาม โดยมี
จำนวนและ เลขที่ข้อคำถามตรงกับแบบสอบถามชุดที่ 1

ในแต่ละข้อคำถาม ได้กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกได้ เป็น 5 ระดับ คือ

คะแนน 4 หมายถึง เชื่อฟังหรือปฏิบัติตามในระดับมากที่สุด

คะแนน 3 หมายถึง เชื่อฟังหรือปฏิบัติตามในระดับมาก

คะแนน 2 หมายถึง เชื่อฟังหรือปฏิบัติตามในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เชื่อฟังหรือปฏิบัติตามในระดับน้อยที่สุด

คะแนน 0 หมายถึง ไม่เชื่อฟังหรือปฏิบัติตาม

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจตามแนวคิดของ Hersey และ Blanchard (1982) คือ

2.1 อำนาจจากการบังคับ

2.2 อำนาจตามกฎหมาย

- 2.3 อ่านจากความเชี่ยวชาญ
 - 2.4 อ่านจากการให้รางวัล
 - 2.5 อ่านอ้างอิง
 - 2.6 อ่านจากข่าวสารข้อมูล
 - 2.7 อ่านจากการเชื่อมโยง
3. สร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการใช้อ่านตามแนวคิดของ Hersey และ Blanchard (1982) ภายใต้การให้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
 4. นำแบบสอบถาม เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิโดยพิจารณาจากนักวิชาการที่สอนในระดับบัณฑิตศึกษาและสอนศาสตร์ทางการบริหารการศึกษารวมทั้งผู้ที่มีประสบการณ์บริหารของกรมสามัญศึกษาพิจารณาตัดสินความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบแก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้
 - รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้
 - 4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันดีเมธ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 4.2 รองศาสตราจารย์ ทวีบูรณ์ หอมเย็น ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
 - 4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 4.4 นายเพิ่มศักดิ์ นนทศักดิ์ รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - 4.5 นายเสรี ลาชโรจน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
 5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม โดยการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
 6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุง เรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอใช้กรม

สามัญศึกษาออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ กรุงเทพมหานคร ให้ความร่วมมือในการวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วนและทางไปรษณีย์ บางส่วน

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและที่ได้รับคืน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่งหน้าที่	จัดส่ง	ได้รับคืน		ได้รับคืนและสมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	56	47	83.93	47	83.93
ผู้ช่วยผู้บริหาร	224	186	83.04	186	83.04
ครูอาจารย์	385	323	83.90	321	83.38
รวม	665	556	83.61	554	83.31

จากตารางที่ 4 พบว่า แบบสอบถามที่จัดส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด จำนวน 665 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 556 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.61 และมีความสมบูรณ์ จำนวน 554 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.31

แบบสอบถามที่จัดส่งไปยังผู้บริหารจำนวน 56 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 47 ฉบับ และมีความสมบูรณ์ทั้ง 47 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.93

แบบสอบถามที่จัดส่งไปยังผู้ช่วยผู้บริหารจำนวน 224 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 186 ฉบับ และมีความสมบูรณ์ทั้ง 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.04

แบบสอบถามที่จัดส่งไปยังครูอาจารย์จำนวน 385 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 323 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.90 และมีความสมบูรณ์จำนวน 321 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.38

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากตอนที่ 1 ของแบบสอบถาม ทั้ง 2 ชุด วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้อ่านาจตามการรับรู้ของผู้บริหารจากแบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยรวม (\bar{X}_t) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม (S_t) ในแต่ละประเภทของอ่านาจ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ส่วนการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยรวมของการใช้อ่านาจแต่ละประเภทใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยรวม 3.51 - 4.00 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยรวม 2.51 - 3.50 หมายถึง ปฏิบัติในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยรวม 1.51 - 2.50 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยรวม 0.51 - 1.50 หมายถึง ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยรวม 0.00 - 0.50 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติ

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการยอมตามอ่านาจตามการรับรู้ของผู้ช่วยผู้บริหารและครูอาจารย์ จากแบบสอบถามชุดที่ 2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยรวม (\bar{X}_t) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม (S_t) ในแต่ละประเภทของอ่านาจ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ส่วนการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยรวมของการยอมตามอ่านาจแต่ละประเภทใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยรวม 3.51 - 4.00 หมายถึง เชื่อฟังหรือปฏิบัติตามในระดับมากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ยรวม 2.51 - 3.50 หมายถึง เชื่อฟังหรือปฏิบัติตามในระดับมาก
 คะแนนเฉลี่ยรวม 1.51 - 2.50 หมายถึง เชื่อฟังหรือปฏิบัติตามในระดับน้อย
 คะแนนเฉลี่ยรวม 0.51 - 1.50 หมายถึง เชื่อฟังหรือปฏิบัติตามในระดับน้อยที่สุด
 คะแนนเฉลี่ยรวม 0.00 - 0.50 หมายถึง ไม่เชื่อฟังหรือปฏิบัติตาม

4. เปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหารกับการยอมรับตามอำนาจของผู้ช่วยผู้บริหาร และครูอาจารย์ โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) หรือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) (ประคอง กรรณสูตร, 2535) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางและแผนภูมิประกอบคำบรรยาย

5. การตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัย ตรวจสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารกับการยอมรับตามอำนาจของผู้ช่วยผู้บริหารและครูอาจารย์ โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) หรือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และหากพบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffe (Scheffe Test for all Possible Comparison) ต่อไป (ประคอง กรรณสูตร, 2535) และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

การวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science/Personal Computer) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในบทที่ 4 ต่อไป